

Nationaal Strategisch Plan Aquacultuur Nederland 2014-2020

Door de Rijksoverheid en met voorwoord van Wim van Eijk

In juli 2014 heeft het ministerie het Nationaal Strategisch Plan Aquacultuur (NSPA) opgesteld waarin een meerjarige visie is opgenomen voor een duurzame ontwikkeling van de aquacultuur in Nederland. De verplichting van een dergelijk plan was opgenomen in het nieuwe Europese Gemeenschappelijk Visserij Beleid. De Europese Commissie heeft strategische richtlijnen opgesteld en op grond daarvan heeft het ministerie hun NSPA geschreven met uiteraard hun eigen visie erin opgenomen.

In het plan zijn een aantal beschrijvingen opgenomen waaronder de wereldwijde trends en ontwikkelingen in de aquacultuur. Interessant voor de Nederlandse sector is uiteraard de beschrijving van (het perspectief voor) de Nederlandse aquacultuursector. Hoewel er weinig nieuws in het plan staat ten opzichte van vorige versies, wordt nu ook aandacht geschonken aan andere vormen van aquacultuur naast het kweken van vis en mosselen. De productie van algen lijkt een goed toekomstperspectief te hebben mede op grond van de vraag naar duurzame grondstoffen. Daarnaast vraagt de markt naar meer informatie over de herkomst en het productieproces. Belangrijke aspecten zijn o.a. dierenwelzijn, houderijsystemen en niet te vergeten de bedwelgings- en dodingsmethode. Ondanks de toenemende internationalisering, lijkt er toch ook nog een toenemende belangstelling te zijn voor streekproducten. Wat echter wel jammer is, is dat één van de belangrijkste kansen voor de Nederlandse aquacultuur wordt gezien in het exporteren van onze kennis naar het buitenland en niet in de ontwikkeling van de aquacultuur in eigen land. De groei van de aquacultuur zal

zich dus in het buitenland verder voortzetten al dan niet met de hoogwaardige kennis vanuit Nederland.

De samenvattende visie op de Nederlandse aquacultuursector (hoofdstuk 4 integraal overgenomen)

In de Nederlandse situatie is het vooral belangrijk om te kijken naar de economische waarde van de totale Nederlandse aquacultuursector. Dit betekent dat de economische waarde van niet alleen de primaire sector, maar de gehele aquacultuurketen moet worden meegenomen. Deze economische waarde bestaat bijvoorbeeld ook uit kennis en producten van de toeleverende industrie, de verwerkende industrie en handel. De voor Nederland meest geschikte strategische richting bestaat uit de volgende twee onderdelen:

- Productie van exclusieve en/of streekproducten;
- Exploitatie van hoogwaardige kennis en producten in binnen- en buitenland.

Het eerste onderdeel is van belang omdat een Nederlandse aquacultuursector geen bestaansrecht heeft zonder ondernemers

die zich richten op het kweken en verhandelen van vis, schaal- en schelpdieren zelf. Productie vormt de basis van de aquacultuursector, en is een belangrijke vereiste voor het verder ontwikkelen van innovaties. Echter, voor de in Nederland gevestigde kweekbedrijven is het moeilijk om op kostprijsniveau te concurreren met relatief extensief geproduceerde bulkproducten uit het buitenland. Daarom liggen er voor de Nederlandse sector vooral kansen voor de duurzame kweek van meer exclusieve en/of streekproducten voor nichemarkten. Bij het tweede onderdeel staat de exploitatie van kennis en producten centraal. Vanuit een mondiaal perspectief kan de Nederlandse aquacultuursector een bijdrage leveren door het exploiteren van hoogwaardige kennis die aanwezig is bij bedrijven en producten die in Nederland binnen de aquacultuurketen.

Voor de schelpdiersector is het naast deze twee strategische richtingen ook van belang haar bepalende rol in de productie, distributie en handelsfunctie van schelpdieren binnen de EU te behouden. Voor de kweek van macro en micro algen is de focus op exploitatie van kennis op dit moment minder aan de orde, en is het vooral van belang dat innovaties met betrekking tot de commerciële kweek van algen wordt gestimuleerd.

De kansen voor vis- en schelpdierkweek liggen er met name in de volgende richtingen.

- Primaire productie van hoogwaardige soorten bestemd voor niche- en speciale markten en het toevoegen van waarde aan vis/schelpdier producten.
- Nieuwe/innovatieve kweeksystemen zoals aquaponics, zilte teelt op land, multi-use platforms op zee etc.
- Ontwikkelen en vermarkten van kennis van (innovatieve) kweektechnieken, verbeterd uitgangsmateriaal en verbeterde voeding.
- De aanwezigheid van toeleverende

bedrijven zoals systeembouwers, voederindustrie, genetisch verbeterd uitgangsmateriaal en kennis op het gebied van logistiek en distributie.

- Het zoeken naar nieuwe productiegebieden voor schelpdierkweek en optimalisatie van bestaande kweekgebieden.
- Het verbeteren van het kweekrendement schelpdieren (o.a. door het verbeteren van c.q. innovatie in de bodem en 'off bottom'-productie).

De rode draad in de beschrijving van de marktperspectieven en marktkansen is innovatie. Zowel technische als marktinnovaties zijn onmisbaar voor een goed renderende en duurzame aquacultuursector. In de periode 2014-2023 kan het EFMZV (Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij) worden benut voor innovatie in de aquacultuur. Het doel van de inzet van het budget in 2023 leidt tot een stijging van de productiewaarde met 3%. Daarnaast kan steun worden verkregen voor afzetmaatregelen, eveneens met als doel de productie-evolutie in 2023 te vergroten met 3%. Aan een producentenorganisatie kan steun worden verleend voor de voorbereiding en de uitvoering van productie- en afzetprogramma's. Deze steun leidt in 2023 op zichzelf niet tot een stijging van de productie-evolutie (0%), maar dit is naar verwachting wel een indirect gevolg.